

2009D16425

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld ... april 2009

Binnen de vaste commissies voor Financiën hebben enkele fracties de behoefte om de minister van Financiën over de inrichting van het internationale financiële stelsel nog enkele nadere vragen en opmerkingen voor te leggen.

De vragen en opmerkingen zijn op 3 april 2009 aan de minister van Financiën voorgelegd. Bij brief van ... zijn ze door de minister van Financiën beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Blok

De adjunct-griffier van de commissie,
Basten

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

Spaar- en investeringsbanken

Is het in theorie aantrekkelijk om spaar- en investeringsbanken te scheiden? Welke (westerse) landen kennen een scheiding tussen spaar- en investeringsbanken? Is het in de praktijk mogelijk om nationaal een scheiding aan te brengen tussen spaar- en investeringsbanken? Zo nee, waarom niet? Is het mogelijk om via differentiatie in het depositogarantiestelsel onderscheid te maken tussen risicovolle (investeringsbanken) en relatief veilige (spaar)banken? Bijvoorbeeld door onderscheid te maken tussen banken die er wel en niet onder vallen en door banken die er onder vallen te behandelen naar hun risicoprofiel? Kan het depositogarantiestelsel op deze manier bijdragen aan twee doelstellingen van de financiële sector, namelijk waarborgen van de nutsfunctie van sparen en betalingsverkeer enerzijds en innoverend vermogen anderzijds?

Regulering

Is het de bedoeling om hedgefonds onder toezicht te stellen, of in ieder geval een register te openen, zodat een toezichthouder op zijn minst van het bestaan afweet? Wat is de reactie van de regering op de suggestie om credit default swaps verplicht via een beurs te verhandelen?

Grensoverschrijdend

Kan het feit worden bevestigd dat circa 43 Europese grensoverschrijdende banken het merendeel (circa 70%) van bezittingen bij banken beheren? Deelt de minister van Financiën de mening dat zolang de kosten van een redding niet Europees geregeld zijn, een faillissement van een grote bank altijd langs nationale lijnen opgelost zal worden en banken dus uiteengescheurd worden? Hoe moet worden omgegaan met landen waar het toezicht niet aan minimale eisen voldoet of met financiële instellingen die niet aan minimale eisen voldoen? Zou de internationale ordening van de financiële markten niet gebaat zijn bij sancties, bijvoorbeeld hogere kapitaaleisen voor transacties met onveilige landen of onveilige banken? Zou de internationale ordening van de financiële markten niet gebaat zijn bij sancties voor landen die weigeren een Financial Sector Assessment door het IMF te laten uitvoeren?

Omvang bankensector

Wat is de optimale omvang van een bank (balanstotaal), gegeven de omvang van de Nederlandse economie? Hoe wordt de typering van Willem Buijter beoordeeld dat grote banken groot zijn omdat ze machtig zijn («survival of the fittest»)? Vergroot of verkleint de samenvoeging van Fortis en ABN AMRO Nederland de stabiliteit van het Nederlandse financiële systeem?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De SP is na afloop van het algemeen overleg over de inrichting van het internationale financiële stelsel met enkele vragen blijven zitten.

Liberaliseren kapitaalstromen

Wordt de mening gedeeld met de leden van de fractie van de SP dat het liberaliseren van de kapitaalstromen heeft geleid tot een toegenomen concurrentie op toezicht en regelgeving? Wordt de mening gedeeld met de leden van de fractie van de SP dat die concurrentie op toezicht in de hand wordt gewerkt door te kiezen voor een toezicht dat is gebaseerd op home country control?

Lobby van banken

Kan nog nader worden ingegaan op de rol die de lobby van banken heeft gespeeld bij het tot stand komen van wetten? Is het niet verstandig om bij het opnieuw inrichten van het systeem zich niet op sleeptouw te laten nemen door die lobby? Wordt de mening van de leden van de fractie van de SP gedeeld dat overheden zelf meer expertise moeten opbouwen om minder afhankelijk te zijn van expertise uit de sector en om een beter onderscheid te kunnen maken wanneer er sprake is van deskundig advies en wanneer er sprake is van belangenbehartiging?

Omvang bankensector

In antwoord op de vraag of banken niet te groot worden, vraagt de minister van Financiën zich af of de grootte van banken niet gerelateerd moet zijn aan de mate waarin een land waar de bank gevestigd is in staat is het risico op te vangen. Heeft zo'n keuze niet tot gevolg dat banken naarmate ze groter groeien uiteindelijk in de grootste economieën eindigen?

Rol van de dollar

De minister van Financiën vond het niet opportuun om de rol van de dollar als wereldreservemunt ter discussie te stellen. De vraag blijft dan wel over of de minister van Financiën de risico's ziet van de instabiele dollar en wat hij noodzakelijk acht om daar mee om te gaan? Vindt hij dat dit puur een zaak is voor de Amerikanen zelf en dat wij ons daar niet mee moeten bemoeien? Wat vindt de minister van de kwantitatieve verruiming in de Verenigde Staten, die ook wel wordt vergeleken met het aanzetten van de geldpers? Is de minister bereid zich openbaar uit te spreken over de wenselijkheid van deze praktijk?

Stabiliteit wereldvalutamarkt

Worden er internationaal voldoende nieuwe afspraken zijn gemaakt om de stabiliteit op de wereldvalutamarkt te waarborgen? Wordt er voldoende gedaan om nieuwe speculatieve bubbels te voorkomen? Hoe kan er internationaal worden voorkomen dat er opnieuw speculatie ontstaat op grondstoffen?

Belastingparadijzen

Er begint bij buurlanden en in de Verenigde Staten steeds meer kritiek te komen op de rol van belastingparadijzen. Waarom blijft de regering zo stil als het over dit onderwerp gaat? Ziet ze wel dat het voor de lange termijn houdbaarheid van overheidsfinanciën niet wenselijk is wanneer landen elkaar gaan beconcurreren met steeds lagere tarieven om bedrijven bij elkaar weg te lokken? Ziet zij het verband tussen de kredietcrisis en de aanpak van belastingparadijzen? Is de Nederlandse overheid bereid een voortrekkersrol te vervullen in de strijd tegen belastingparadijzen?

G20 en beloningsbeleid

Is de overheid tevreden over de uitkomsten van de G20 of blijven er zaken op het wensenlijstje staan? Zo ja, welke zijn deze? Heeft de regering het idee dat er nu werkelijk internationaal afspraken kunnen worden gemaakt over de uit de hand gelopen bonuscultuur of stelt de regering zich al tevreden wanneer de G20 het probleem slechts benoemt maar er vervolgens niets mee doet.

Hoe betitelt de minister van Financiën de kritiek in eigen land op de bonussen? Is de discussie over bonussen naar mening van de minister disproportioneel? Klopt het dat de minister van Financiën dit letterlijk zo heeft gezegd bij het overleg met de bankiers. Heeft de minister een belofte gedaan in de richting van de bankiers ten aanzien van de manier waarop

over de bonussen wordt gecommuniceerd? Zo ja, hoe luidt deze belofte precies?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

Spaar- en investeringsbanken

Welke visie heeft de minister van Financiën over de gewenste markt-ordening van de bankensector? Is opsplitsing van systeembanken gewenst? Is opsplitsing tussen klassieke onderdelen van bankieren en de risicovolle divisies gewenst?

In hoeverre ligt deze fundamentele vraag op de internationale agenda en liggen hier ook voorstellen van landen of internationale instellingen op tafel?

Securisatie

Hoe staat de regering tegenover de eis van EP-rapporteur Karas om bij securisatie banken te verplichten 10% van het risico zelf aan te houden. In zijn algemeenheid welke aanscherping van de kapitaalvereisten staat de regering voor?

Rol toezichthouder bij financiële innovaties

Wordt in internationaal verband gesproken over de mogelijkheid dat toezichthouders vooraf financiële innovaties toetsen voor zij op de markt worden toegelaten. Hoe denkt de regering over deze mogelijkheid om er voor te zorgen dat toezichthouders niet langer achter de feiten blijven aanlopen?

G20

Wat heeft Nederland ingebracht in de G20 ter ondersteuning van de ontwikkelingslanden? Zijn de westerse landen die zich niet houden aan de internationale afspraak om 0,7% BBP uit te geven hier tijdens de G20 op aangesproken?

IMF

Hoe staat de regering tegenover de eventuele uitgifte van obligaties door het IMF?

Belastingparadijzen

Kan de regering zich voorstellen dat van de landen die nu te boek staan als belastingparadijs geëist wordt dat zij mee gaan doen aan het systeem van automatische uitwisseling van gegevens over spaartegoeden van buitenlandse ingezetenen zoals dat binnen de EU bestaat? Hoeveel momentum is er nu internationaal om op dit dossier goed door te pakken?

Grensoverschrijdend

Is de regering bereid een voorstel te ontwikkelen voor een Europees mechanisme dat, in geval van overheidsingrijpen bij grensoverschrijdende, systeemrelevante financiële instellingen, de kosten verdeelt? Ziet zij een mogelijkheid om de financiële sector zelf te laten bijdragen aan de opbouw van een reserve waaruit reddingsoperaties (deels) kunnen worden gefinancierd? Hoe denkt zij in dit verband over de invoering van een Europese heffing op financiële transacties? Waarom kiest de regering niet voor echt Europees toezicht op grensoverschrijdende financiële instellingen, met aparte Europese autoriteiten voor prudentieel toezicht en gedragstoezicht? Kan de regering uitleggen waarom samenwerking tussen twee, drie of meer nationale toezichthouders effectiever is dan toezicht door een Europese autoriteit? Waarom werkt Nederland remmend voor effectief macro-prudentieel toezicht (ESCR) door te waarschuwen dat nationale banken in deze ESCR een gelijkwaardige positie aan de ECB moet krijgen? Welke keuze zit hierachter, want de

gelijkwaardige positie van alle nationale banken met de ESCR zorgt toch niet voor snel en doortastend handelen op Europees niveau?

Vestigingsklimaat

Waarom kiest de regering in het stuk over het vestigingsklimaat voor een verdere «race tot the bottom»? Waarom wordt er in het stuk niet gekozen voor meer internationale coördinatie? Vindt de regering ook op fiscaal gebied internationale coördinatie gewenst? Zo ja, waar? Waarom ligt er nog geen voorstel voor aanpak bevoordeling vreemd vermogen; wanneer kan de Kamer deze verwachten?

Beloningsbeleid

Vindt de regering het wenselijk dat er internationale afspraken gewenst zijn over het beloningsbeleid van prudentiële toezichthouders? Is dat niet logisch gezien de grote rol die zij internationaal lijken te krijgen in het tegengaan van een verkeerd beloningsbeleid bij financiële instellingen?

No-bail-out clause

Wordt door de regering net als door Duitsland ook al vraagtekens gezet bij de no-bail-out clause voor eurolanden in betalingsmoeilijkheden?

Credit rating agencies

Vorig jaar heeft de regering haar zorgen geuit over de toetredingsbarrières voor credit rating agencies op de Europese markt. Kan de regering aangeven of zij ten aanzien van kredietbeoordelingbureaus nog op dit standpunt van vorig jaar staat?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66 hebben naar aanleiding van het algemeen overleg inrichting van het internationaal financieel stelsel nog een aantal vragen, omdat deze onvoldoende zijn beantwoord.

Grensoverschrijdend

De leden van de fractie van D66 hebben kennis genomen van het standpunt van de minister met betrekking tot het Europees toezicht. Zij willen weten waarom het macro-toezicht – dat systeem-risico's en financiële stabiliteit in de gaten gaat houdt – wel op Europees niveau worden geregeld, maar is dit voor het micro-toezicht niet nodig? Is het onwil? Op welke manier zal in het macro-prudentieel de onafhankelijkheid van de ECB gehandhaafd worden? Waarom is de minister van Financiën zo stellig in het niet geven van verantwoordelijkheden aan de ECB over micro-prudentieel toezicht? Hoe diep moet een crisis worden voordat er politieke steun ontstaat voor een Europese toezichthouder? Welke risico's ziet het kabinet in de minder ambitieuze opstelling van bijvoorbeeld Engeland? Is er voldoende steun voor implementatie van het hele plan?

Credit rating agencies

D66 steunt de voorstellen om over te gaan naar een regulering van de credit rating agencies. Van een ongereguleerde markt naar een streng toezichtregime is een grote stap. De fractie van D66 is blij dat dit op sommige punten wel mogelijk is.

In het voorstel worden hoge toetredingsdrempels opgeworpen voor bedrijven buiten de EU. Wat gaat de minister doen om dit te veranderen?

G20

De fractie van D66 wil het kabinet graag complimenteren met het feit dat zij wederom bij de G20 aan tafel zitten. Maar de fractie van D66 vraagt zich

af wat Nederland hiervoor heeft moeten opgeven? Kan Nederland achter de schermen niet meer invloed uitoefenen dan daar aan tafel?

Volgens de agenda zal ook klimaat aan de orde komen tijdens de London Summit. De conclusies van de vorige milieuraad en die van de ecofin verschillen van elkaar op het punt van de financieringsmechanismen. De EU-top conclusie bleven al helemaal vaag. De fractie van D66 ziet graag dat de conclusies van de milieuraad leidend zijn. Het is van belang om goed te onderzoeken welke additionele mechanismes mogelijk zijn, alvorens we de onderhandelingen in Kopenhagen ingaan. De huidige mechanismen zijn immers niet genoeg: de ODA gelden zijn nu al een lastig instrument en van een internationale koolstofmarkt is zelfs nog niet sprake. De fractie van D66 vraagt verheldering over de inzet van de Nederlandse regering.

Financieel vestigingsklimaat

Door de toenemende internationale druk op tax havens overwegen een groot aantal beursgenoteerde bedrijven die nu zijn gevestigd in landen die op de diverse tax haven lijsten voor komen te verhuizen naar landen die niet op die lijst voor komen. Nederland staat daarbij vaak op de shortlist als alternatief maar wordt uiteindelijk niet gekozen vanwege de dividendbelasting. Wat is de stand van zaken in dit onderwerp?

II Reactie van de bewindslieden